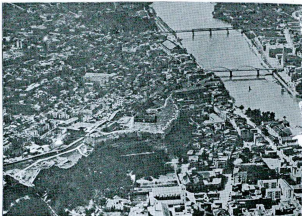

CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA

Les Muralles de Tortosa

per Ramon Miravall

CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CIN

Victòria, passa pel del Carme i mor al Baluart de Crist, guaitant Sant Joan del Camp.

El cinquè front, si fa o no fa encarat al riu, ja s'inicia en l'enlairar del baluart de Crist, voreja l'antic convent dels franciscans tot i haver obert, poc abans, un portallet. Fa cap al Portal de Sant Joan del Camp i fons del mateix con, (de tanta tradició), i continua per la Barbacona fins al Portal del Temple, inclos aquest en el modern baluart de Sant Joan. La qualitat del riu, és una línia medieval que riu precedida per unes alineacions defensives basades en el sistema Vaudin encara que, per la seua feblesa, se les fortifica amb un sistema de cintes molt punxegues, fossats, etc., dins nateix del estil defensiu.

Un altre front, el qual no hem trobat començar en cap dels documents emesos i que cal suposar que és el tercer -pala que totes les relacions se l'altre-, ha d'ésser el que presenta una orientació tramuntana-gresol. Basta des de la Torre de la Creta (cal suposar aquest topònim urbà) i s'enfronta amb l'horta de Pinyó fins al Portal de Vilameque (la Vila Nova o Remolin) i la Torre d'en Celler. Tota un angle superior als 90º en direcció al Portal dels Jocs (passant per davant del vassall del Riu i de l'oscar dels Jocs), per fer cap a les fortificacions dorsals del Castell, formades per un triple sistema defensiu a base de baluards espaiats. La línia és tomb del segle XIV, emmarcada, amb el monumental Portal de Vilameque que presenta el seu punt de balance i un cap-de-pont segons el sistema Vaudin. El vèrtex de la línia defensiva el constitueix la coneguda avui per Torre d'en Celler, encara al fort de Tenalles (vulgarment Tenacs).

Des de la més remota antiguitat el Castell de Tortosa, la seva situació en forma d'arc, és, almenys, considerat així per causa de la seua situació i de les troballes arqueològiques. Al peu de les seues muralles, a l'altura aproximada del seu pla dorsal, s'inicia una línia de muralles medieval que voreja la ciutat i no para fins al riu, és coneguda per la

FESTES DE LA CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CINTA 1978 - FESTES DE LA

Cintadura i separa el nucli urbà de la Vilanova o Remolin. Durant comunicació a través del famós Portal de l'Asoc.

Per l'altra part, partint de la Torre del Rastre, vorejant el vall que repta l'església de Sant Domingo, pel Portal del Riu, pel Portal del Port de Pedra o de la Roca, amb l'antic Riba-rec, es segueix un altre sistema de defensa de tradició romana i que aleshores és interior i quasi inservible.

Entre aquestes dues muralles interiors, perifèria de l'antiga Tortosa, resta la part més antiga de la Ciutat i al seu al s'enclavaven dues fortaleses de primer ordre:

La Seu, poderosíssima amb ses alts murs de pedra ben carreus i sobre tot, l'enlairat i colpidor Castell de Tortosa, la Suda, i poderós i imponent aspecte. La Suda o ciutadella heu dependre de tota mena: palau, capella, sitges abundoses, presons, un port, poc que assegura el proveïment d'aliments mitjançant un sistema d'elevació típic per masutó. Constitueix el centre longitudinal de la ciutat i de les seues defenses, essent apte per haver tres-cents combatents i abundosa artilleria que pot dominar la vall i el riu. S'hi afegien els polverins i el propugnatge, quaters, pavellons, aljubs i subterranis.

Enfront dels forts del Carme i de Crist, al cim de la muntanya frontal, s'eleva el fort d'Orléans, encara que els separa una profunda barrancada. Al voltant el conegut del segle VIII, al 1810 gairebé estava en ruïnes per causa del seu absolut marginament, la qual cosa no fou deturada perquè desenvolupés un primeríssim, ja en el curs de la batalla. A desgrat d'estar situat a uns cent vares del fort de Crist, ambdós restaven i gairebé resten connectats per una doble coneguda.

El fort de Tenalles és l'altra avançada meridional. Les descripcions el situen a un quart d'hora al nord-est, la qual cosa cal creure que serà pel seu difícil accés. Heu magatzem de pólvora i aljubs. Constitueix una poderosa talaia i compta amb un excel·lent sistema defensiu del tipus Vaudin complementant

FESTES DE LA CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CINTA 1978 - FESTES DE LA

a l'indarrere, amb línies de defensa alineades i molt irregulars. El seu poder radica en l'alta murejada en el gran encastellament, en la verticalitat de la paret de roca i argila que li fan de base, amb una entrada difícil i de sistema semblant al de la Suda.

També es sol fer constar -almenys apareix en les narracions- el reduït del Rastre, alçat a 140 vares sobre una eminència del terreny, comunicant-se mitjançant una línia muralada que s'encaixa al fort de les Breves. Fora del sistema fortificat, per ponent, tot era arrasat (arbres i cases) fins als vessants de les muntanyes, presidits per la Naval de les Roquetes de n'Ortís.

El circuit muralat doncs, com a l'edat Mitjana, comprén les portes del Temple i de Sant Joan del Camp, la del Vall (Rastre), la de Vilameque (Remolin) i la del Port de Barques. S'hi inclouen diversos portalets o portals de menor importància: el dels Jocs, Santa Anna, Sant Roc, el del mig o de les escales i el del Passeig.

Aquest és, a grans trets, el cos urbà de la Tortosa que romané invariable fins als acabells del segle XIX. La Tortosa dels nostres jorns la que, per sort, l'exemple i les noves concepcions urbanístiques no han afectat de manera irremediable. Servaren llustrosos naixements, una gran deixadesa en la seua conservació, sectors desfigurats pels ensarraments o pels adobs, però resta encara davant nostre la sòlida imatge de la Tortosa secular, com testimoni perenne del què hem estat com a poble i del que tenim el deure de seguir essent. Les circumstàncies socials i polítiques, les institucions, les orientacions econòmiques i els homes, canvien i moren i ben just si en resta un record de ciutat, per sobre de totes les coses, pensis essent i demanant-nos la conservació de la seua secular imatge física, com el millor llegat per als turismes del futur. La imatge de la ciutat, conservada o maltractada, reflecteix tan sols l'esperit i el caràcter dels seus habitants. Tenir cura dels nostres monuments és tan sols un miror constant per la nostra ètica i per la nostra personalitat col·lectiva.

Ramon Miravall

FESTES DE LA CINTA 1978 - TORTOSA - FESTES DE LA CINTA 1978 - FESTES DE LA